

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETÖ—YEAR XII.

Cena lista je \$4.00 Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., torek, 6. maja (May 6) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly STEV.—NUMBER 107.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ITALIJANI SE VRNEJO V PARIZ TA TEDEN.

Velika trojica je povabila Italijo nazaj na konferenco in Orlando se je odzval, da pride v sredo. Iz tega je soditi, da je dosežen kompromis glede na Reko.

Pariz, 5. maja. — Uradno se poroča, da sta Orlando in Sonnino že zapustila Rim in odpotovali v Pariz. Marci Imperiali, italijanski poslanik v Londonu, je pooblaščen, da zastopa Italijo v pripravljalnem odboru za otvoritev lige narodov. — Jutri ob treh popoldne se vrši tajna plenarna seja, na kateri bo mirovna pogodba predložena delegatom malih držav.

WILSON KAPITULIRAL PRED JAPONCI.

Zbal se je nasprotne lige, toda Kitajci nudijo nič manjšo nevarnost.

BELGIJA PODPIŠE POGODEBO.

Brusel, 5. maja. — Belgiski kronski svet je danes sklenil podpisati mirovno pogodbo kljub temu, da niso zavezniki ugodili vsem zahtevam Belgije. Finančni minister Delacroix je izjavil: "To, kar nam je prisodila velika trojica v Parizu, je v popolnem nasprotju z Wilsonovimi štirinajstimi točkami, toda Belgija bo začasno pogotinila krivico in se udala."

Milan, 5. maja. — "Secolo" poroča, da je bil na diplomatičnih zborovanjih v Parizu zadnje dni dosežen kompromis, ki bo zadovoljil italijanski sentiment in jugoslovanske gospodarske interese. To bo omogočilo Orlando in Sonnino, da se vrnete v Pariz še ta teden.

Dalje je omenjeni list objavil poročilo z Reke, da je tam najlepši mir in da se obuja prijateljstvo med Italijani in Hrvati. Italijanski trgovci so pričeli silepati pogodbe s Hrvati v zaledju in Hrvatje se ne zmenijo za naredbo jugoslovanske vlade, ki je preposedala Jugoslovom argovske stike z Italijani. Vsled tega je narasla vrednost italijanske lire. Reki poročevalce "Secolo" pravijo, da se je hrvatsko časopisje ublažilo napram Italiji in po njegovem mnenju ne bo nobenih sitnosti z Jugoslavijo, akop pride Reka pod Italijo.

(Gornje poročilo iz Milana je vsekakor fantastična pesem, ki ima namen zazabitit italijanske živiniste v prijetne sanje. Op. ur.)

Pariz, 5. maja. — Wilson, Clemenceau in Lloyd George so včeraj poslali italijanski vladni depešo, v kateri jo vabilo, da pošlje delegate nazaj na mirovno konferenco. Vabilo je sestavljeno na tak način, da je upati, da se Italija odzove in da bosta Orlando in Sonnino z ostalimi delegati vred navzoča v Versaillesu, ko bo Nemcem izročena mirovna pogodba.

Vsebina depeše, katero je velika trojica poslala Italiji, seveda ni znana, toda govorovi se, da so veliki trije ponudili Orlandovi nove pogoje, neke vrste kompromis, ki ga Italija vsekakor sprejme. Fiorello H. La Guardia, ameriški kongresni italijanski narodnički iz New Yorka, je imel včeraj sestanek s polkovnikom Housejem in po sestanku je dejal, da bo vse italijansko vprašanje rešeno v osemnajstidesetih urah.

Ako se Italija pobola z zavezniški, tedaj bo to glavna zasnjava Lloyd-a, ki neprehenoma deluje za sporazum. V prihodnjih dveh tednih, ko bo Nemčija razmisljala o mirovnih pogojih, bodo zavezniški sestavili pogoje za Nemško Avstrijo, Ogrsko, Bolgarsko in Turčijo.

Če Italija odkloni vabilo za povrnanje differenc, tedaj bodo zavezniški z Ameriko vred podpisali mir z Nemčijo brez nje.

PROTI SLEPARSKIM OGLO-SOM.

Salt Lake City, Utah. — Legislatura je sprejela predlog, ki prepoveduje izdajati sleparске oglase v listih, letakih in lepkach.

Od te postave pričakujejo, da onemogoči sleparjem izvabiti ljudi denar s sleparskimi oglasi.

"MIR JE DOBER!" PRAVI CLEMENCEAU.

Pariz, 5. maja. — Clemenceau je danes izjavil pred urednikom listu "Figaro", da je Francija s pomočjo Anglije in Amerike izvjevala dober mir za svoje interese. "Dober mir je že zato", je dejal Clemenceau, "ker pomeni alianco Francije z dvema najboljšima državama na svetu."

KOMUNISTIČNA REVOLU-CIJA NA BOLGARSKEM.

Bela Kun je zopet kapituliral — toda Budapešta se ni padla.

DEL MONAKOVA JE ŠE V RO-KAH KOMUNISTOV.

Dunaj, 5. maja. — Danes poročajo, da je Bela Kun sprejel zavezniške pogoje za kapitulacijo Budapešte.

Berlin, 5. maja. — Iz Sofije je prišlo poročilo "Acht Uhr A-bendblattu", da je na Bolgarskem izbruhnila komunistična revolucija, ki ima namen odstaviti kurburško dinastijo in proglašiti sovjetsko republiko. Vladne in revolucionarne čete so v boju.

Zeneva, 3. maja. — Iz Bukaneta poročajo, da so rumunske čete na Ogrskem okupirale mesto Arad, 145 milij južnovzhodno od Budapešte; austričke Czap ob Tisi severno od Arada je tudi v rumenskih vajih. Rumunec so že vjeli 2000 mož rdeče armade, med katerimi je tudi dosti Nemcev. Plez znaša 150 železniških vagonov bojnega materijala. Polkovnik Kratochvíl poveljuje ogrskim protirevolucionarnim četam, ki ponagajajo Rumunem v vojni proti boljševikom.

Dunaj, 4. maja. — Sovjetska vlada v Budapešti je apelirala na Wilsona, da naj prepreči sovražno obkroževanje Ogrske in da je že čas, da preneha krvavi zločin vojne. Sovjetska vlada si prizadeva — nadaljuje apel — da zadovoli ljudstvo in kljub jačnjivim poročilom v inozemstvu vzdržuje mir in red doma.

Dunaj, 3. maja. — V zavezniških krogih menijo, da so sklenili povejnikini čeških, srbskih in rumenskih čet, da ne bodo okupirali Budapešte, temveč bodo mesto le obkrožili in blokirali od vseh strani. Aleksij Bolgar, zastopnik ogrske sovjetske vlade, ki je včeraj vrnil iz Budapešte na Dunaj, je našel prostore ogrskega poslaništva zasedene po članilih ogrskih protirevolucionarnih odborov. Bolgar se je pritožil na vladu Nemške Avstrije in pravi, da imajo ogrski protirevolucionarji na razpolago večje svote angleškega in ameriškega denarja.

Politični položaj v Budapešti je nespremenjen. Komunistična vladatajti, da je ponudila zavezniškom "ogrsko ozemlje za končanje ofenzive. Nasprotno se ogrska vlada trudi organizirati rdeče armo, ki bi štela okroglo 100.000 mož. Ogrski komunisti so pričeli posnemati ruske bolješvice in kličejo nazaj v armado stare častnike proti dobrim plačam.

London, 5. maja. — Iz Curiha javljajo, da so bavarski spartakovci v nedelje razstrelili vlast s protirevolucionarnimi četami blizu Monakova. V razvalinah so našli tristo trupel. Gustav Landauer, člen bavarske sovjetske vlade, ki je bil nedavno vjet, je bil te dni ustreljen v Bambergu.

Berlin, 5. maja. — Del Monakova z imenom Ganhen je še v rokah komunistične rdeče garde, ki se srdito brani pred napadi vladnih čet. Toda komunisti so preslabi sproči vladne artillerije in nosili nos v mordu s pomočjo Nemčije ustavnili novo ligo. Ali ravno ta nevarnost zdaj preti od strani Kitajske. Kitajci v Parizu silovito protestirajo in izjavljajo, da ne bodo mirovali spriči tako krivice, ki se jim je zgordila z aneksijo Santunga.

Ko so poročevalci omenili v ameriškem glavnem stanu, da je rešitev japonsko-kitajskoga vprašanja diametralno v konfliktu z Wilsonovimi mirovnimi točkami, je neki ameriški delegat odgovoril: "Pred nami sta bili dve poti: Ali naj pustimo, da gre Japonske za Italijo in pretrga stike z mirovnim kongresom, ali naj zaupa-

mo ligi držav, ki bo gledala, da se ne bo defala krivica Kitajcem v Santungu. In mi imamo trdno poročko od Japonske, da se bo pokorila sklepom lige narodov."

mo ligi držav, ki bo gledala, da se ne bo defala krivica Kitajcem v Santungu. In mi imamo trdno poročko od Japonske, da se bo pokorila sklepom lige narodov."

DELAVSKE RAZMERE SO SE MALO IZBOLJŠALE.

Okrog 100,000 delavcev je še brez dela v 35 mestih.

NA FARMAH JIH PRIMAN-KUJE.

Washington, D. C. — Po poročilih, ki so došla iz 58 mest zveznemu biroju za posredovanje dela, se je brezposelnost nekoliko znižala v tednu, ki je končal z dnem 26. aprila.

Pet in trideset mest poroča, da je 82,600 delavcev brez dela, šest mest ima 2,450 delavcev premalo, šest in dvajset mest pa nimajo več in ne premalo delavcev.

Stevilo brezposelnih je pričelo po Novem letu prvikrat padati v novoangleških in pacifičnih državah, kajti prišla je spomlad in mnogo delavcev odide na morje. Iz pacifičnih držav odhajajo delave tudi v Alasko. Zdaj še pravljajo ribiške ladje, da odplovijo v Severno morje. Plovba po rekah je oživila, v stavbniški obrambi je več dela kot po zimi. Ali to se ponavlja redno vsako spomlad, zato se ne more trdit, da je oživila že industrija in da prično tovarne kmalu obratovati s polno paro. Mnogo delavcev, ki delajo šez zimo v mestih je odšlo tudi na farme. Tudi ta pojmov opazimo vseko leto.

Preveč delavcev imajo pa še vedno v državi Illinois, države Wisconsin, Minnesota, Severna in Južna Dakota poročajo, da v industriji ni preveč delavcev, pričankujejo pa na farmah.

Z BOMBO NI NIČ.

Chicago, Ill. — Na pošti so zapazili, ojoj, preej obsežen, dva čevija dolg in deset palec debel zavoj. Na zavoju je bil naslov usodepolne tvrdke "Gimbel Brothers". Kaj naj bi bilo drugega v zavoju kot bomba? Hitro so poslali po gdje. Ethel Gilduff, na katere je bil zavoj naslovljen. Nadzornik jo je vprašal, če sodi, da je v zavoju bomba.

"Oprostite, kaj še, naročila sem klobuk, ki ga pričakujem, da mi ga pošlje tvrdka Gimbel Brothers," je dejala Gilduffova.

Odpri so zavoj in notri so našli mesto bombe klobuk.

KAPITANOVA ŽENA JE U-STRELILA VOJAKA.

Prescott, Ariz. — Mrs. Bernice Anderson, žena David D. Andersona, kapitana pri 158. pešpolku, je ustrelila prostaka John Wilsona, ki se je pred kratkim vrnil iz Francije in sklici Kongres k izrednemu zasedanju, ki naj reši domača vprašanja. V svojem govoru je ožigoval nemoralen profit, povdralj je, da naj podjetniki potlačijo svoje želje po vojnih profitih in da je treba z delavci postopati pošteno. Rekel je, če kapital vse ne narančen profit, imajo delave pravico do nenormalne mezd. Izjavil je, da je nasprotnik podrljivo domov do 450.000 mož.

Po prvem juliju se ne bodo Američani več poslužili francoskih pristanoval in francoske železnice, ki so pod ameriško kontrolo, bodo vrnili Francozom. Ameriško oporišče postane Antverpen. Vse komunikacije se bodo po 1. juliju vrstile skozi Belgijo.

STRAJKARJI SO ODKLONILI DRŽAVNO POROCILLO.

Lawrence, Mass. — Rev. A. J. Muste, tajnik stavkonega odbora strajkajočih tekstilnih delavcev, je v imenu strajkovnega odbora izjavil, da je poročilo državnega odbora za izravnavo slabu, ker odlaže pravo vprašanje na dolgo klop. Če se bo zadeva tako izravnala, kakor priporoča državni odbor, bo vzel mesece, preden bo podana razsodba.

ARMADA BO DOMA DO 1. SEPTEMBRA.

Po neki oficijelni izjavi odidejo vse ameriške čete iz Evrope v 4 mesecih.

450.000 MOŽ ODRINE MESEČNO.

Washington, D. C. — Časnikarska poročila govore, da se je predsednik odločil, da po podpisanim miru ne ostanjejo ameriške čete dalj časa v Nemčiji, kot je absolutna potreba, da jih v krepačo po načrtu vojnega departmента, da se odprejo domov.

General March vsled tega hiti z demobilizacijo doma.

Neka oficijelna izjava, ki se nanaša na vojaško obleko, pove po ovinkih, da bodo čete doma do 1. septembra. Izjava pravi, da je potreba oblike za vojake po novem septembru, tedaj bodo vzele obleko, ki jo imajo v zalogi.

Oficirji sodijo, da ne bo zakaznive z odpošiljanjem čet domov, kajti sedaj se je sistem tako spomnil, da jih vsaki mesec lahko pošljejo domov do 450.000 mož.

Po prvem juliju se ne bodo Američani več poslužili francoskih pristanoval in francoske železnice, ki so pod ameriško kontrolo, bodo vrnili Francozom. Ameriško oporišče postane Antverpen. Vse komunikacije se bodo po 1. juliju vrstile skozi Belgijo.

TRGOVSKA ZBORNICA ZA-HTEVA POVRATEK PREDSEDNIKA.

St. Louis, Mo. — Harry A. Wheeler, predsednik ameriške trgovske zbornice, je na zborovanju zborovljenih članov priporočil v svojem govoru, da se predsednik Wilson takoj vrne iz Francije in sklici Kongres k izrednemu zasedanju, ki naj reši domača vprašanja. V svojem govoru je ožigoval nemoralen profit, povdralj je, da naj podjetniki potlačijo svoje želje po vojnih profitih in da je treba z delavci postopati pošteno.

Rekel je, če kapital vse ne narančen profit, imajo delave pravico do nenormalne mezd. Izjavil je, da je nasprotnik podrljivo domov do 450.000 mož.

Goveror je tudi zakladniški tajnik Glass in govoril je o sedanjem denarnem sistemu. Zbor je sprejel več zaključkov, ki se tičajo organizacije zborovljenega sveta.

RESTAVRACIJE RADUJ STAVKE ZAPRT.

Chicago, Ill. — V South Chicagu so zastavili kuhanji, strežarji in strežnjake v devetih restavracijah. Lastniki so bili primorani zapreti vrata. Kuhanji v teh restavracijah so prejemali po deset dollarjev denarske mezdje in delavci so po deset ur na dan. Zdaj zahtevajo po širinajsi dolarjev na teden in deset ur na delu dnevno.

Podjetniki so jim ponudili le dvanajst dolarjev na teden in devet ur na delu dnevno. Sledila je stvarka.

VREME.

Chicago in okolica: V torek jasno in hladno. Lekki severovzhodni vetri. Solnčni izhod ob 5.41, zahod ob 7.53.

KABLI SE VRNEJO PRI-VATNIM PODJETNIKOM.

Wilson je odobril priporočilo Burlesona, da vlada opusti kontrolo.

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNIK SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene ogledov po dogovoru. Rekordni na ne vradejo.

Naročnina: Zedinjene države (New York) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.50 za tri mesece, in za incognitivo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s Natom:

"PROSVETA"

2657 So. Leland Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (April 15-19) poleg vojnega imena in naslova poslani, da vam je s tem dnevnem poteka naročnina. Posovito je pravljeno, da so vam ne ustavi list.

NEKATERI PODJETNIKI SE NE NAUČE NIČESAR.

V Springfield, Ill., kjer se nahaja zakonodajna zbornica države Illinois, je došlo večje število podjetnikov na povabilo "mr." Glenna, tajnika podjetniške organizacije. Podjetniki niso prišli v Springfield, da se tam mogoče zahavajo, ampak prišli so po gotovih poslih v njih interesu. Saj tako sodijo podjetniki sami in tudi tajnik njih organizacije jim je to povedal, ko jih je povabil, da naj pridejo v Springfield.

Kakšni so pa ti posli, da so prišli podjetniki v glavno mesto?

Na dnevnem redu legislature je več socialnih zakonov v dobrobit ljudstva v Illinoisu, ki si s trdim duševnim ali pa ročnim delom služi svoj vsakdanji kruh. Podjetniki, ki so romali v glavno mesto, so nasprotniki vseh socialnih zakonov in šli so tje, da napravijo na zakonodajce potreben pritisk, da ne sprejmejo teh postav.

Vojna za varnost demokracije se je odvojevala, vojna je končana, toda naši starokopitni podjetniki se niso prav nič naučili. Nasprotniki napredka so bili pred vojno in nazadnjaki so še danes.

Drugi, ki so bili v Evropi na bojišču in so bili pred odhodom na bojno polje republikanci stare korenine, so se vrnili iz vojne s širšim duševnim obzorjem. Med njimi sta se vrnila dva stara newyorkška republikanca, ki govorita zdaj takole:

"Republikanski člani legislature, ki pomagajo poraziti zakonodajstvo za minimalno mezzo, pospešujejo boljševizem", je izjavil podpolkovnik Herbert Parsons, zastopnik New Yorka v narodnem odboru republikanske stranke, ki je govoril sinoči pred odborom republikanske stranke za okraj New York.

Polkovnik Parsons se je ravnokar vrnil iz vojaške službe onkraj morja in zagovarja stališče, ki so ga zavzeli zmerni socialisti na mednarodni bernski konferenci, zahtevajoč, da delavci prejmejo poštene mezde za prilične delavne ure.

Ogden Mills, sedaj kapitan v armadi Združenih držav in bivši blagajnik republikanske okrajne organizacije, je podpiral njegovo stališče, ki ga je zavzel z ozirom na delavce.

To vest je tiskovni hiro A. P. posjal vsem ameriškim časnikom, ki so jo večinoma tudi priobčili. Torej so jahko čitali tudi podjeniki, ki sedaj nadlegujejo poslanec v Springfieldu, naj glasujejo proti predloženim socialnim zakonom.

Ali naši starinarski podjetniki se niso nič naučili iz sedanjih dogodkov in se tudi ne marajo nič naučiti. Starine so in starine ostanejo.

Kogar hočejo bogovi pogubiti, ga udarijo s slepoto. — Da je ta pregovor resničen, dokazuje boj, ki ga vodijo privatni interesi proti "Nestrandarski ligi", farmarski organizaciji, ki je v Severni Dakoti prevzela vlado.

Bankirji, špekulantje, biznismani in časopisje, ki zagovarja privatne interese so skupno naskočili farmarsko organizacijo. V tem boju so se poslužili vsakovrstnih sredstev, da dosežejo svoj namen. In kaj so dosegli? Nič! O, da nekaj so dosegli in sicer prav velik poraz.

Prišli so do zaključka, da z zabavljanjem nič ne dosegajo, čim bolj zabavljajo, toliko bolj se množe člani farmarske organizacije, in odločili so se za novo sredstvo, od katerega pričakujejo, da jim zanesljivo prinese zaželjene uspehe. Odločili so se, da bodo prirejali ljudske plese in javne koncerte, seveda bodo poleg tudi predavanja, ki bodo imela namen zdesetkati farmarsko organizacijo.

Ta zaključek dokazuje, kako malo pameti in znanja imajo tisti ljudje, ki vodijo nazadnjaški boj proti vsakemu napredku v gospodarstvu in politiki. S plesom in godbo hočejo prepričati farmerje, da so neumni, če se bojujejo za samoosvojo, in da je zanje najboljše, če se puste guliti po stari metodi, ki je farmerje pritrala do tega, da so se organizirali v samostojni organizaciji, da starejo moč pričutnih interesov, ki so jim sedeli na vratu.

Kdor se s takimi sredstvi bojuje proti ljudskemu blagostanu, je res udarjen s slepoto, ker ne vidi zakonov, ki učinkujejo v človeški družbi, da prehaja iz starih v vedno boljše in popolnejše forme.

Največji zločin.

Pod tem naslovom piše pariska "Humanite" dne 26. marca t. l. sledi:

"Francoz, ki se mudi že več tednov v Stockholm, nam piše, da je izvedel faktič v zvezd z zavzniški blokado Rusije. On pravi: Ceprav bi bili boljševiki krivih zločinov, katerih so obtoženi, bi bilo število njihovih žrtev zelo majhno v primeri z žrtvami, ki jih je povzročila morilna blokada entente, ki je zapri sovjetsko-Rusijo od vseh strani. Kako je mogoče, da more bili taka lakota v Rusiji, ki je predvsem poljedalska država z najbogatejšimi žitnimi cami na svetu? Odgovor je lahak. Lakota je prila prvč v sled posnemanju zločniških lokomotiv in vagonov. Sovjetska vlada bi radia importirala lokomotive in vagona, toda zavezniška blokada je to zabranila. Drugi je blokada zabranila uvažanje semena in poljedalskih strojev ter orodja. Sovjeti so storili vse, kar so mogli, da bi olajšali težke razmere. Poslali so velike svote denarja na Dansko, za nakup semena, toda zavezniške bojne ladje so vstavile parnike, naložene z litom za semena. Naročili so stroje na Švedskem, katerih pa zopet ne morejo dobiti v sled blokade.

Naj poročevalce dostavlja: Dejakški pravici so nemška in italijanska zločinstva, o katerih se toliko piše z "največjim zgražanjem, manjka kakor je barbarstvo zavezniške blokade."

RUSIJA ZANTEVA ODPRAVO BLOKADE.

"Nastopanje z majhno žlico" ne bo pomagalo ljudstvu.

Moskva, 23. apr. — (Iz poročila Fr. Hunta.) Voditelji sovjetske Rusije odklanjajo ponudbo pomočne komisije, ki je sestavljena iz raznih nevracev in pod vodstvom Šveda dr. Nansenja, ki katera je pripravljena z dovoljenjem zaveznikov v Ameriki dovesti živila v Rusijo. Voditelji pravijo, da živečna podpora pomeni "majhno žlico jedi za mijo".

Komisar zunanjih zadev Čečerin je danes dejal: "Nansenove mu načrte, o katerem poročajo angleški in francoski viri, ne zaupamo. Poslali bi nam živil, toda njihove čete ostanejo v Rusiji. Glavni vzrok lakote v Rusiji je zavezniška blokada in v Nansenovem načrtu ni besedil o odpravi blokade. Držati blokado in istočasno nam ponujati prigleži živil je čudna skema in nihče naj se ne čudi, ako sumimo, da se nekaj skriva za tem. In ravno tisti nevrace, ki nam hočejo pomagati z živili, so naši največji nasprotniki. Danes so vodili ogrevito propagando med ruski vjetniki, ki so potovali iz Nemčije skozi Dansko, da se naj pridružijo generalu Denikinu. Lansko leto, ko smo poslali parnik z zavojo živil za načrte v Nemčiji, so danske oblasti ustavile parnik in ga vrstile nazaj. Svečarska vlada je prevedala ruskim dijakom v Švico prejemati podporo od ondotnega ruskega Rdečega križa in s tem jih je obzdržala na bedo. In ti ljudje zdaj prihajajo v Rusijo, da bi rešili naše stražade prehivalstvo pogona! S kakšnim namenom?"

Daleje je dejal Čečerin: "V tem trenotku so prenehale vse govorice o miru z Rusijo. Zdi se, da je v entiteti zopet oživel upanje na zmago Kolčaka in Poljakov. Ali zmotili se bodo. Kolčakove vojske sile bodo kmalu izvrpane in Poljska ima preveč svojih notranjih homatij, da bi mogla nadaljevati ofenzivo proti nam. Naša učesa so zmiraj odprta mirovna predlogom in vsak resen korak, ki strepi za mirem s sovjetsko Rusijo, smo vedno pripravljeni. Toda vsak korak mora hiti resen in odkritiščen, ne pa kakšen bluff, za katerim se skrivajo nove intrige. Naša naturna bogastva so potrebna svetini; produkcija potrebuje ruskih surovin. In mi smo vsak čas pripravljeni odpreti velikansko polje prilnosti prevenju podjetniškemu duhu, ki pride. Kdor pride prvi, bo inelj največji. Fakt, da nas s silo ne prenega nihče, bi moral vendar biti že znau tudi najbolj zakrnjenim političarjem."

Iz teh Čečerinovih besed je pojavno razvidno, da sovjetska Rusija strepi po mire in je pripravljena števovati mnogo, da se do-

se. V Rusiji vlada danes drugačen duh, kakor je bil prvo leto boljševiške vlade. Rusija se hoče danes prilagoditi razmeram, kakšne so in zato ponuja naturna bogastva svojih surovin podjetnikom v tujih državah v zameno za potrebične, katerih ona nimata, toda mora jih imeti. Zaupanje v Ameriko se ni umrl v Rusiji in vse, katerim pridev v dočiku, izražajo vero, da je Ameriki dolomeč, da pomaga ruskemu gospodarstvu na noge, za kar prejme zaslzeno nagrado.

Ruska revolucija je danes primerna tudi pri nasprotnikih boljševikov. Gavoril sem z hivškim yicokom političarjem, čigar posestvo je sovjet podržal in ki danes živi v veliki revolucioni, pa je rekel, da je spoznal, da edino revolucion je mogla počistiti staro družabno miljivo v Rusiji in da so temeljne izpremembe pravilne. Ceprav je prej preklinjal entento, zakaj dan poslala velike armade v Rusijo, katera bi bila uničila boljševiško vlado. Ravno tako pravijo drugi boljševni Rusi, ki so veliko pretrpeli za časa boljševiškega terrorja. Pravijo, da je bila revolucija potrebnna in končno bo rodila nekaj dobrega. Drugi je blokada zabranila uvažanje semena in poljedalskih strojev ter orodja. Sovjeti so storili vse, kar so mogli, da bi olajšali težke razmere. Poslali so velike svote denarja na Dansko, za nakup semena, toda zavezniške bojne ladje so vstavile parnike, naložene z litom za semena. Naročili so stroje na Švedskem, katerih pa zopet ne morejo dobiti v sled blokade.

Tiste, ki so se še lani bojevali proti boljševikom, se danes obravljajo k njim in jim pomagajo pri delu, ker se zavedajo, da nova Rusija se mora organizirati in prenoviti le potom najmočnejše vladu. Ako se kdo bojni, da bi bili ukradeni, svetujemo, da naj si jih registrirati, kar lahko storite na vsaki banki ali pošti, kar potem poročajo v Washington, D. C. Take registrirane bonde ne more potem nihče drugi prodati ali izmenjati, kot edino pravi lastnik bondov, kateri se pa mora potem legitimirati, da je v resnici lastnik teh bondov. Po petih letih, ko poteka termin teh bondov, vam država oziroma vsaka banka izplača polno vstop. Pri teh bondih ni potreba misiliti, da bodo takod padli v ceni, kot so prejšnji, ker se glase na takot kratki termin in poleg tega se pa še najbolje obravljajo.

Dvakrat bolje je kupiti te bonde, kot pa držati denar na bankah, kjer dobiti največ tri odstotka ali izjemno štiri od sto. Prav tako je treba pomisliti tudi nam Jugoslovom, da so ravno Združene države, katere se najbolj potegujejo za naše pravice v starem kraju. Ako bi se ameriški delegati na mirovni konferenci in predsednik Wilson tako zelo ne potegovali za naše rojake v starem kraju, bi bili ti izgubljeni in vsi zopet zaščiteni od imperialističnih Italijanov. Ne samo dolžnost, ampak tudi hvaležnost do Združenih držav nas veže, da podpišemo tega posojila, kolikor ga nam je mogoče.

Toda Rusija čaka na drugo ponudbo in upa, da je Amerika ne zavzeti. Danes je druga sovjetska Rusija, ki hoče govoriti o miru. Danes je tista Rusija, ki je preizkušnila revolucijo in zdaj jo hoče vporabiti za praktično delo. Michael Gruzeberg, ki je bil več let v Chicagu in ki opravlja danes važno službo v komisarijatu zunanjih zadev v Moskvi, mi je dejal: "Amerika vidi le črno stran ruske revolucije, toda ne razume še velike človečanske ideje, vizije milijonov, ki se bojujejo za nekaj boljšega na svetu."

Velike socialne spremembe so morale priti in prisli bodo tudi v drugih državah Evrope, ampak ruski eksperiment bo za vse dobršola. Boljševiški voditelji so tudi prišli do spoznanja, da je treba stati na realnih teh. Sam Lenin je rekel pred nekaj dnevi na nekem shodu komunistične stranke, da ne smejod sodružni misiliti, da žive na lini, temveč da so na zemlji. In to je tisti Lenin, ki ga ima svet za sanjača in raznovevale!

Velike socialne spremembe so morale priti in prisli bodo tudi v drugih državah Evrope, ampak ruski eksperiment bo za vse dobršola. Boljševiški voditelji so tudi prišli do spoznanja, da je treba stati na realnih teh. Sam Lenin je rekel pred nekaj dnevi na nekem shodu komunistične stranke, da ne smejod sodružni misiliti, da žive na lini, temveč da so na zemlji. In to je tisti Lenin, ki ga ima svet za sanjača in raznovevale!

Kupujte obveznice svobode in zmage.

Od državnega zakladništva smo prejeli sledoč brzojavko: "Preizkušnji smo, da ameriški ljudstvo, katero se je dosedel izkazalo tako pozitivno za casa svetovne vojne ne samo doma v uradih, tovarnah, rudnikih, ampak tudi na bojišču, kjer so se ameriški vojaki borili do podogovornega in estražnega, da so porazili nemški militarizem in nemško avtokracijo, ne bo zdaleko rudi v tej in takoreč zadnji kampanji za posojilo svobode in zmage ter da bo pokupil teh obveznic v kolikor mogoče največji stevilu ter na ta način pokazalo, da ve omemti vrednost zmage, katero je Amerika izvojevala."

Ameriški fantje se niso ustrashili bojevati do konca, niso končali prej, dokler ni bil sovjetski polnopomorski premagan. Bilo bi nečastno, ako bi se ne odzvali klicu Strice Samu in svezdnati ameriški lastavi ter jo na ta način takoreč zavestili. Ne, ne amemo tega storiti. Sveta dolžnost zahteva od nas, da se tudi sedaj odzovemo istotaku, kot smo se prej posodimo denar Strici Samu, kateri ga nam bo v petih letih povrnil v polni vojni in poleg tega nam

pa še plačuje najboljšas obresti kot le katerakoli banka na svetu. — Na delo za posojilo svobode in zmage in kupujmo te obveznice.

Garter Glass, zakladniški tajnik.

Pri tem opozarjam rojake, da naj podpišejo to posojilo zmage in svobode, kolikor le komu dopuščajo razmere. Vsakdo lahko izprevidi, da je na ta način denar, kateroga ima kdo prihranjenega, najboljšas način in sicer na takot kratki termin ali čas, da ni skor vredno omenjati — na pet let.

Mogoče se kdo izgovarja: "Jaz bom tako šel v stari kraj, zato ne morem kupiti." Toda premislite, da se te bonde lahko izmenjajo v vsaki banki, ker so najboljši bondi na celotnem svetu in jih bo rada vsaka banka kupila brez razlike, v kateri državi se nahaja. Ti bondi so isto kot ameriški bankovci, kateri so lahko izmenjate po celotnem svetu. Ako se kdo bojni, da bi bili ukradeni, svetujemo, da naj si jih registrirati, kar lahko storite na vsaki banki ali pošti, kar potem poročajo v Washington, D. C.

Take registrirane bonde ne more potem nihče drugi prodati ali izmenjati, kot edino pravi lastnik bondov, kateri se pa mora potem legitimirati, da je v resnici lastnik teh bondov. Po petih letih, ko poteka termin teh bondov, vam država oziroma vsaka banka izplača polno vstop. Pri teh bondih ni potreba misiliti, da bodo takod padli v ceni, kot so prejšnji, ker se glase na takot kratki termin in poleg tega se pa še najbolje obravljajo.

Dvakrat bolje je kupiti te bonde, kot pa držati denar na bankah, kjer dobiti največ tri odstotka ali izjemno štiri od sto. Prav tako je treba pomisliti tudi nam Jugoslovom, da so ravno Združene države, katere se najbolj potegujejo za naše pravice v starem kraju. Ako bi se ameriški delegati na mirovni konferenci in predsednik Wilson tako zelo ne potegovali za naše rojake v starem kraju, bi bili ti izgubljeni in vsi zopet zaščiteni od imperialističnih Italijanov. Ne samo dolžnost, ampak tudi hvaležnost do Združenih držav je bila kaznovan, dasiravno so se vršili sodniške obnavljanje proti onim, ki so se udeležili hčanja.

</div

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Razno.

Ameriški vjetniki prišli iz Rusije. London. — V nedeljo so prišli senkaj iz Stockholma prvi ameriški vjetniki iz sovjetske Rusije. Vjetnik je pet, ki so: Walter House in George Alberts iz Muskego, Mich., Anton Vanis iz Chicago in Mike Haurilak iz Detroit, Mich. Vsi so prišli naravnost iz Moskve, kjer so se nahajali od začetka novembra m. Vjeti so bili na severni fronti.

Alberts pravi, da se ameriškim vjetnikom v Rusiji dobro godi in drugih neugodnosti ne pozna, izvzemski domotožja. Za delo, ki so ga opravljali, so prejemali 25 rubljev dnevne plače. Ko so bili v Petrogradu, so jim boljševiki privedli gospilo v Zimski palači, ki je bila nekdaj lastnina ruskega carja.

Nov ponesrečen napad na Clemenceauja.

Pariz. — V nedeljo je bil aretiran mlad fant z imenom Cornillon pred stanovanjem ministarskega predsednika Clemenceauja in na policijski postaji je izpovedal, da je hotel napasti Clemenceauja z nožem. Priznal je tudi, da je imel znanje z Cottinom, kateri je v februarju obstreljal ministarskega predsednika.

Vojno stanje v Limericku odpravljeno.

Limerick, Irsko. — General Griffin, vojvajnik angleških čet na Irskem, je odpravil vojno stanje v tukajšnjem mestu, ki je bilo povzročilo generalni štrajk pred dobrim tednom.

Francosko delavstvo je pretrgal stike z mirovno konferenco.

Pariz—Jouhaux, francoski delavski delegat, je izstopil iz francoske mirovne delegacije iz razloga, ker je vlada vporabila vojaške čete za razbitje majninskih demonstracij v Parizu.

Iz ravno tega vzroka sta resig-

nirala tudi Rendorn Buisson in poslanec Compere-Morel, socialistična člana vladne komisije za trgovsko mornarico in poljedelstvo.

Amerika prepričila legar v Srbiji.

Washington, D. C. — Zastopstvo ameriškega Rdečega križa v Solunu poroča, da je ameriška živilna administracija skupno z domobriderji Rdečega križa prepričila težke posledice lakote in grožčega novo epidemijo legarja v Srbiji.

Prvi maj v Budapešti.

Budapest, 1. maja. — Budapešta je danes vse v rdečem. Ulice so bile napolnjene z ljudstvom in vojaškimi ter delavskimi paradiami in na vseh hišah so vihrale rdeče zastave. Moški, ženske in otroci, ki so natlačili trotoarje in promenade, so imeli rdeče trakove na vrsti ali na klobnikih. Proslava je trajala pozno v noč v najlepšem redu in med največjim navdušenjem proletarske mase. V mestu vlada mir.

Belgijski protestirajo.

Bruselj, 5. maja. — Včeraj so bile v Antwerpnu velike demonstracije, katerje je vodil magistr župan. Na shodu so govorniki napisali, da se sene Belgija popustiti niti za las od svojih zahtev. Narodni politični odbor je poslal kralju Albertu peticijo, da ne sme podpisati mirovne pogodbe, ako zaveznički ne spremene pogojev, ki se tičajo Belgije.

Viljem prosi, da bi se preselil v Nemčijo.

Berlin. — Poluradno poročajo, da je Viljem Hohenzollern, bivši nemški kajzer, naprosil nemško vlado, da mu naj dovoli, da se preseli na svoje posestvo v Kaderiju, Nemčijo.

DELAVSTVO V MASSACHUSETTU SE BOJUJE ZA PIVO.

Boston, Mass. — Ameriška delavska federacija vloži peticijo na legislaturo, da dovoli variti 4% pivo. Poleg tega predložijo se peticijo za lahko vino in pivo, ki je podpisala dvanaest tisoč vojakov v Franciji.

BARBARSKO LINČENJE.

Warren, Ga. — Zamorec Benny Richard je umoril svojo ženo in zhezel po izvršenem zločinu. Okoličani so ga občutili v nekem močvirju. Richard se je poselil svojim preganjamcem, ki so ga po predaji ustrellili in sežgali.

Republiki Peru in Bolivija.

Kakor pri vseh narodih viada se vedno narodno sovraščvo do tujega naroda, isto velja za posamezne narode v južni Ameriki. V nekaterih južnejših deželah je to sovraščvo vroček velikim in krvnim bojem in to posebno v državah, kjer so v večini prvotni prebivalci Indijane, kateri zelo sovraščijo naseljence. Posebno se to dogodi v manjših državah. Tako smo v zadnjem času čitali, da je postala nevarnost, da izbruhne vojna med republikami Čile in Peru. In to največ radi prepirov ob meji, med pravimi domačini in sedanjimi prebivalci.

Isto je bilo leta 1909, ko je domačega izbruhnila vojna med Perujem in Bolivijo. Kakor je znano, so prebivalci Bolivije večinoma potomeci Indijancev iz rodu Quenuas in prvih naseljencev, kateri so že zelo mešani. Ti so posebno veliki sovražniki Evropejcev.

Bolivija je republika in meji na zapadu na Peru, na vzhodu na Brazilijo, na severu na Brazilijo in na jugu na Argentino.

Nadzorni je iz prejšnje španske provincije Audience Charcas in se je dolgo časa imenovala "Višoki Peru." Vsa dežela je visoka planota in je popolnoma drezana od morja po Kordiljerskem gorovju, ki se razteza vzporedno s Pacifičnim oceanom. In ravno radi tega nastanejo velikokrat prepriki med državami Bolivija in Čile in Peru. Površina Bolivije znaša okrog 1,247,040 štirinajstih kilometrov.

Ta dežela je najbolj gorata izmed vseh južnoameriških dežel. Vzgrevanje se kakih 4000 metrov nad morsko gladino. Najvišja gorica je La Paz, 6400 m.

Na rekah je zelo bogata, kot so navadno vse gorate dežele. Reke, katerih izvirajo na zahodni strani Kordiljera, se izlivajo v Pacifični ocean, druge pa se stečajo v Rio Grande, dotok Amazonke, največje reke v Južni Ameriki. Domovina vse reke imajo krasne slapove. Najlepši slap je Desaguadero pri jezeru Pampa Aullagas.

Klima v Boliviji je zelo različna. Radi tega jo dele v tri dele in sicer v Puna, Valle in Yungas. Pod imenom Puna razumejo klimo, katero imajo dežela ležeče nad 3500 m nad morsko gladino in je kontinentaina, t. j. v zimskem času mrzla ter suha, v poletnem pa vroča in tudi suha. Toda poleg tega je pa zelo zdrava.

Vegetacija ali rastlinstvo je zelo hororno. Valle-klima je pa v provinceh ležeče niže do 2000 m. Tukaj pa že prevladuje gorkinja klima. V provinceh, katerih imajo to klimo je največ dežja in radi tega je rastlinstvo zelo bujno. Vsi pridelki dobro obrodijo. Poštevno dobro obrodiata koruza in pšenica. Vsi kraji ležeči niže kot 2000 m imajo pa popolnoma tropično klimo. V teh krajih rastejo vse tropične rastline. Posebno dobro vseprva kava, kokoa, sladkorini, trs, tobak, anane in banane. Toda podnebjje je pa zelo nezdravo radi velikih močvirjev. Poleg tega so pa že pragozdi, kateri so v nekaterih krajih domačega neprerehodni. Sicer je pa zemlja zelo rodovitna.

(Konec prihodnjih.)

NA PRODAJ JE

160 akrov jako rodovitne zemlje za farmo brez vsakega kamna. Les, stoeč na tem svetu, je vreden od 500 do 600 dolarjev. Reka (river) teče skoz to zemljo. Lastnik

JOSEPH SCHARABON,

413 W. Michigan St.

Duluth, Minn.

All ste si kupili Delmico od American Amusement & Theatre Co., ko so se vam nudile po \$1.00 vsaka od katerih je ena cena \$1.25 začaj, zato ker družba sedaj vlastuje 4 Gledališča in ker tem Družbinam vrednost raste in zator se seveda ni Delmico ne morejo ostati na eni ceni.

Toraži ali boste se šakali da kupite Delmico ko boste se dražili, ne odlažite na jutri ker boste mogode preprečili nujno narocite še danes. Rojake, kateri so v bližini Pittsburgha, vabimo da si stvar osečno ogledajo in preprečijo v vašem za pojaznila piše na

JOHN BAHORICH,

120 Bakhell Bldg., Pittsburgh, Pa.

Za oglase so odgovorni le oglazvalci sami. Mi ne sprejememo do njih nobene odgovornosti. Vsak kdor kaj kupi iz oglasov in če mu ni všeč naj sam sebi pripše. Vsa

ko odgovornost in posledice naj nosi vsak sam. Upriavništvo lista

za vsega denarja.

Mr. John Bahorich, 120 Bakhell Bldg., Pittsburgh, Pa.

za vsega denarja.

Z ognjem in mečem.

Zgodovinski roman.

Pošolski spisal Sienkiewicz. — Pošolsenil Podravski.

Nadaljevanje.

"Vseh skupaj dvanašt mož in nekoliko ranjenih," odvrne gospod Longin.

"A ti gospod Mihail?"

"Okoli trideset, ker sem prvi udaril po njih."

"A ti, gospod poročnik?"

"Toliko kakor gospod Longin."

"A jaz samo dva. Pa recite sedaj sami, kdo je najboljši vojskovođa? ... Nu, čemu smo prišli sem? Da naberemo kaj novic o Krivonosu? Torej čujte, kaj vam povem. Največ novic sem nabral pa sam in sicer iz ust samega Bohuna. Čui sem, da stoji pri Kamenu in hoče baje popustiti oblegovanje, ker se ga je polastil strati. Toda se kaj ved. Vem še nekaj, šesar heste vsi iz sreca veseli."

"Povejte vendar, za božjo voljo!" reče Volodijevski.

"Ste zvedeli kaj o naši revici?"

"Seveda, o nej, reši jo Gospod!" odvrne Zagloba.

Gospod Skretuski se zravnal po koncu, pa kmalu zopet sede na klop. Nastane taka tikina, da si lahko čul konarja, ki je brenjal na oknu.

"Je živa, to tem sedaj zanesljivo," začne zopet gospod Zagloba. "Je v rokah Bohunovih, Bog mi odpusti, da bi jo zadela sramota. Gospodje, to mi je pravil sam Bohum, ki je bil gotovo pripravljen, pohvaliti se s čim drugim."

"Na kak način? Kako je to mogoče?" vpraša razvnet gospod Skretuski.

"Strela me naj udari, ako lažem," odvrne slovenski gospod Zagloba. "Čuje, kaj mi je pravil Bohum, hoteč se norčevati z menoj, predno sem mu zavezal jezik. 'Ti si mar misliš — je dejal — da si jo za kakega kmeta pripeljal v Bar. Da sem mar jaz kmet, da se je nasilno polastil?' Ali da morda nimam denarja, da radi tega ne morem oskrbeti; da se vrši najina poroka v Kijevu, da bi o běasu poroke tri sto sveč gorelo menihom v rokah, da proslavi mene, utančata in hetmana!'" In tako je rotopal z nogami ter grozil mi z nožem, ker si je mislil, da me s tem prestrasi. Rečem mu: "Pse pojdi strašit, mene ne!"

Mračno lice gospoda Skretuskoga se razjasni pri teh besedah. Zaporedoma je igral na njem strah, upanje, radošnost in negotovost.

"Kje je? Kje?" vpraša nagio. "Če je to veste, pa res ne vem, kako naj vam izkušem svojo hvaležnost."

"Tega mi ni povedal, toda modri glavi ste dve besedi dovolj. Pomislite gospodje, da je ne-prestano uganjal burke z menoj, dokler ga nisem zavrnili: Rekel mi je: 'Najpoprej te peljem h Krivonosu in potem bi te povabil na svatbo, toda sedaj je vojska, torej ta ke ne bo kmalu!' Preverjate, gospodje besede; 'Še ne bo kmalu!' Preudarite pa tudi: 'Najpoprej h Krivonosu, a potem na svatbo,' kar pomeni, da ni pri Krivonosu, marveč daleč, daleč proč od vojske."

"Zlat ēlovek ste!" zakliče Volodijevski.

"Misli sem spojetka," nadaljuje ohrabren po pohvali gospod Zagloba, "da jo je posil v Kijev, toda temu ni tako, ker mi je dejal, da pojde že njo na svatbo v Kijev, če pojde, torej ona še ni tam. On je tudi preveč pretmeten, da bi jo bil odpravil tje, zakaj če se Hmelnički pomakne bliže Rudči Rusiji, in imoge litovske vojske zajeti Kijev."

"Resnica, resnica!" zakliče gospod Longin. "Kakor resneno je Bog svet, mogli bi res niti gozidati vam vaš razum."

"Da, tudi jaz bi ne menjal z vsakim, ker bi se mi znalo lahko pripetiti, da bi si kupil sena, mesto možgan. Na Litvi bi se mi to lahko pripetilo."

"Že zopet svojo pričenja," reče Longin.

"Dovolite, da dokončam. Kakor vidimo, ni pri Krivinisu, niti v Kijevu."

"Kje je torej?"

"V tem tiči vozel."

"Če si kaj domišljujete, hitro povejte, ker sem ves v ognju," reče gospod Skretuski.

"Za Jampolom!" odvrne gospod Zagloba ter bistro pogleda navzoče s svojim zdrtivim očesom.

"Kako veste to?" vpraša Volodijevski.

"Kako vemi? Poslušajte! Sedel sem v hlevu — kamor me je ukazal zapreti ta razbojničnik, naj ga svine po hrastajo za to! — in okrog hleva so se razgovarjali očkazi. Prislonil uho k steni ter sliskim: 'Sedaj bo sel najbrže ataman na Jampol,' pravil eden, drugi pa reče: 'Molči, ako ti je draga življenje!' Glavo stavim, da je ona za Jampolum."

"Oj, kakor je Bog v nebesih!"

"Na Divja Polja je vendar ni odpeljal, torej mora bitati kje med Jampolom in Javorikom. Bil sem že enkrat v teh krajinah, kjer se shajajo kraljevi in kraljični sodniki. V Javoriku, kakor je vam znamo, se resitevje meni preprič in takih prepirov se tam nikdar ne manjka. Nad Dnjestrom je polno darkov in drugih slivnih mest in dupej, kjer žive ljudi, ki so sečili, ki ne pozajmo nobene gospiske, prebivajoče osamljeni v puščavi. Pri enem takem samotarju je je najbrže skril, ker je tam najvarnejše zanjo."

"No, kako pa hočemo priti tje, ker nam Krivonos zapira pot?" vpraša Longin. "Jampol je, kakor čujem, pravno razbojniško gnezdo."

"Ko bi tudi deskrat imel izgubiti glavo, pojdem vendar, da jo resim," omeni Skretuski. "Prebolelem se, pa pojdem in ne jesujam poprej, da jo najdem."

"In jaz s teboj, Jan!" reče Volodijevski.

"Tudi jaz, kakor berač s teorbano. Verjemite mi, da imam med vami največ izkušenosti, pa ker se mi je teorbana pristoupla do dobrega, vzamem pa diple (dudle)."

"Pa vtegnem se jaz tja prav-prič, brezje?" vpraša Longin.

"Gotovo!" odgovori Zagloba. "Kadar se bo treba peljati preko Dnjestra, nas heste prenesli, kakor sveti Kristof."

"Iz sreca vam zahvaljujem, bratje!" reče Skretuski, "ter z radostjo sprejem vašo službo. V stiski in trpljenju se spoznajo pravi prijatelji; vidim torej, da me Bog še ni zapustil. Bo gdaj, da vam bi mogel kdaj povrniti!"

"Mi vsi smo kakor en mož!" reče Zagloba. "Bo gho blagoslovil složno delovanje in videli bo ste, da bomo kmalu želi sad svojega truda."

"Ne ostaja mi družega," reče po kratkem molčanju Skretuski, "nego da odpeljemo knezu nazaj naš polk ter se nemudoma podamo na pot. Pojdemo ob Dnjestrju na Jampol in naprej do Javorika. Povod jo homo iskali. Ker pa je, kakor upam, Hmelnički že pobit, ali pa vsaj bo pobit do onega časa, ko pridemo h knezu, nas tudi služba dalje ne bo ovirala. Prapor odrinejo brž ko ne na Ukrajino, da do dobrega pogase vstajo; to opravijo lahko tudi brez nas."

"Počakajte, gospodje," omeni Volodijevski. "Za Hmelničkim pride gotovo Krivonos na vrsto, pa lahko kar z vojsko odrinememo k Jampolu."

"Ne, mi moramo biti poprej tam," odvrne Zagloba; "toda najpoprej treba odpeljati žrdelo, da imamo proste roke. Nadejam se, da nas bo knez vesel."

"Posebno pa vas."

"Gotovo za to, ker mu nesem same najboljše novice. Verjajte mi, da se nadejam nagrade."

"Torej jna pot?"

"Do jutra moramo počakat," reče Volodijevski. "Sicer pa ima tu zapovedovati Skretuski; on je načelnik; jaz le povidarjam, da mi vsi konji pocepajo na poti, če odrinememo danes."

"Vem, da je to nemogoče," odvrne Skretuski. "toda nadejam se, da po dobrem nakrmljenju moremo jutri iti na pot."

Druzega jutra so odrinili. Po knezovem narodilu bi se imeli vrnilti v Zbaraž ter tam čaksti daljših ukazov. Vrnili so se torej na Kužmin na stran od Peščina k Voločiški, od koder je držala pot na Hlebanovko, staro cesta v Zbaraž. Pot je bila odurna, ker je deževalo, toda mirna; samo gospod Longin, ki je šel s to jezdcev naprej, je pomandral nekoliko svojeglavnežev, ki so se zbrali kraljevi vojski za hrbitom. egle v Voločiški se ustavijo, da si na noč počijejo.

Toda komaj so po dolgi poti sladko zaspali, zbuli jih hrup; straže naznanijo, da se bliža nek oddelok jezdecev. Vendar takoj pride tudi novica, da je le tatarski prapor Veršuljev, torej domačini. Gospod Zagloba, Longin in mali Volodijevski so se takoj zbrali v sobani gospoda Skretuskoga, a za njim za petami plane, kakor vihar, žasnik lahkega praporja, zaspljen, ves pokrit z blatom.

"Gospod Veršulj!" zakliče zagledavši ga Skretuski.

"Ja zsem!" odvrne prišlec, ne moogče priti k senci.

"Od kneza?"

"Da . . ."

"Kake novice prinesete? Je že po Hmelniček?"

"Konec je ljudovlade!"

"Za rane Kristusove, kaj pravite, gospod? Poraz?"

"Poraz, onečastenje, sramota! . . . Brez bitke! . . . Strahl! . . . O, o!"

"Ušesom ni mogoče verjeti! Govorite no, za Boga živega! Vladni možje."

"Zhežali so."

"Kje je naš knez?"

"Beži . . . brez vojske . . . Prišel sem od kneza . . . On naroča . . . bežati v Lvov brez edologa . . . gredo za nami!"

"Kdo? Veršulj! Veršulj! zbrhataj se! Kdo gre?"

"Hmelnički! Tatarji!"

"Vimenu Očeta, Sina in Svetega Duha!" zakriči Zagloba. "Zemlja se nam odpira pod nogama!"

Toda Skretuski spozna, kaj se godi.

"Pozneje se bomo pomenili," reče, "sedaj uredno na konje!"

"Na konje! Na konje!"

Konjska kopita Veršuljev Tatarjev so že kresala pod okni, prehivalci prehujeni s prihodom vojske, so vredi iz hiš s svetilnicami in bakljami v rokah. Novica je spreletela kakor blisk celo mesto. Tako začne biti plat zvona. Še pred minuto ih mestece je mahoma oživel, napolnilo se a kralj konjskim topotom, s klici povelj in vpitjem židov.

Tako so tudi učnili; še le na poti je Veršulj pripovedoval tovarišem, kaj se je zgordilo. "Od časa, kar obstoju ljudovlada," je dejal, "ni še doživel takeng poraza. Cecora, Žolte Vode, Korsun, vse ni ni čproti temu!"

Skretuski, Volodijevski in Longin Podlipeta so se sklanjali konje moja vrsto, prijemali se za glavo ter dvigajoče roke proti nebu, gorovili:

"To pa res ni verjeti . . . Kje pa je bil knez?"

"Njega so nalači odstranili, da še svoje lastne divizije ni vodil."

"Kdo je bil poveljnik?"

"Vsi in nobeden. Dolgo že služim, na vojski sem si skrhal zobe, pa takih bitek in takih poveljnikov še nisem videl."

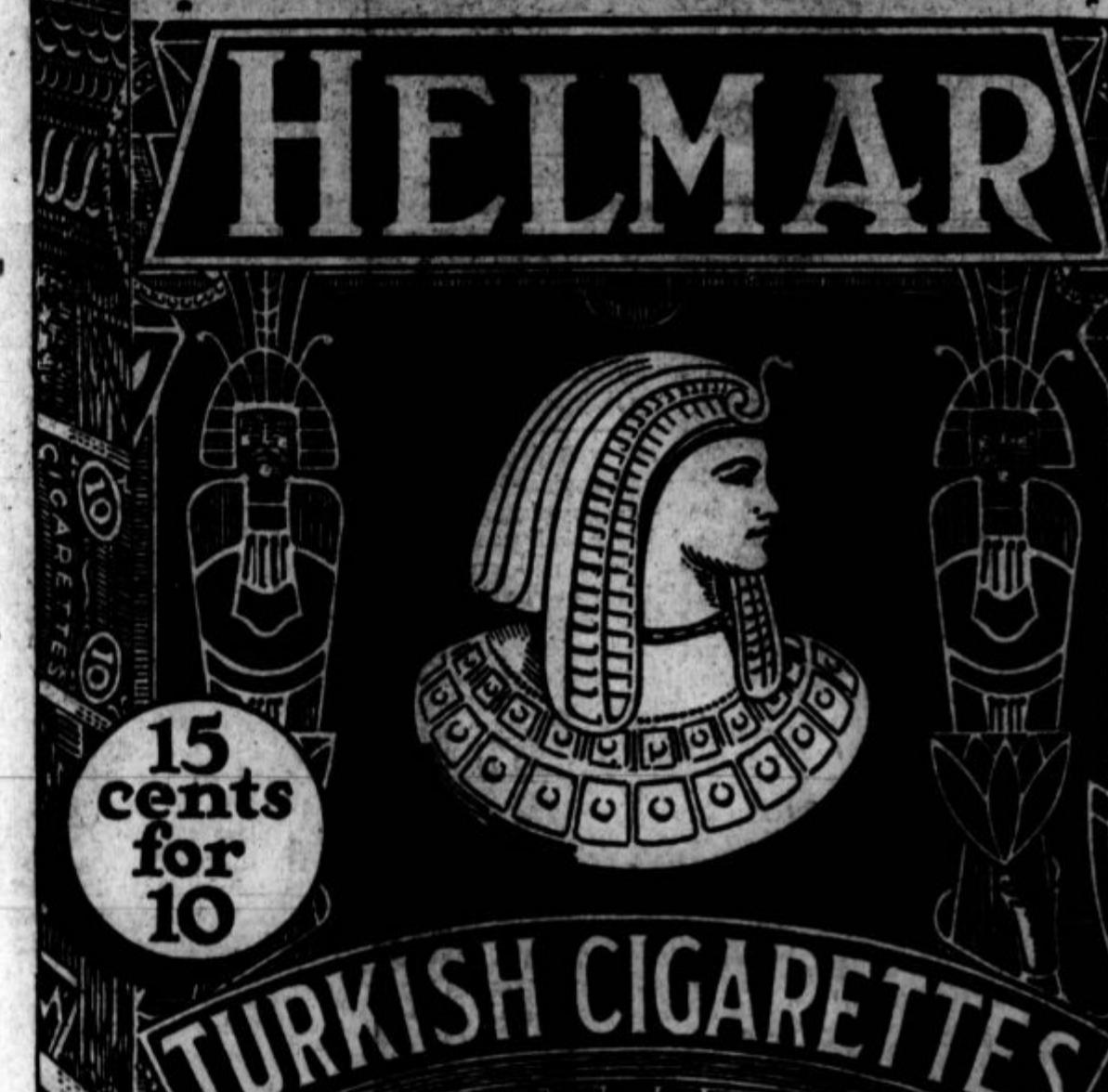
Zagloba, ki Veršulju ni bil posebno naklonjen, ker ag je le malo poznal, začne odmajevati z glavo in emokati z ustmi; naposled reče:

"Čuje gospod! Če se le niste zmotili ter nemata kako majhno prasko smatrati za splošno pobitje, ker to, kar pripovedujete, noben pameten človek ne more verjeti."

"Verjamem, da ne more, toda rad dam svojo glavo da bi le bilo resnično."

"Kako ste po porazu prišli v Voločiško? Saj menda vendar ne smem misliti, da ste prvi počitali pete sovražniku! Kje je armada? Kam je zhežala? Kaj se je zgordilo z njo? Zakaj vas begunci niso prehiteli? Na vsa ta vprašanja ne morem najti pojasnila."

100% pravi turški tobak

Cigarette se dele v dva glava na razreda-Turške in 'druge.'
Možki, ki so moderni in poznajo okus, kade "Turške."

Nekteri možki kade "druge", da stem hranijo. Ne delajte te napake. Prave turške Helmarice so več kot vredne one razlike v cen!

Anargyros

Izdelovatelji najfinje vrste turških in egiptovskih cigaretn po sem svetu.

Quality-Superb